No. 112. 1843.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

NIEUWS-BLAD.

ZONDAG 17 SEPTEMBER.

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD *BREDA*, gelezen request van *Johan Ulrich Benz*, houdende verzoek om toestemming tot het overbrengen zijner *Geweermakerij*, in de huizinge in de Halstraat wijk A. n°. 463.

Gelet op het koninklijk besluit van 31 Januarij 1824 (*Staatsblad n°.* 19) aangaande de vergunning tot het oprigten van sommige fabrijken en trafijken, ten gevolge van beleide informatiën de commodo et incommodo.

Brengen bij deze het door *Johan Ulrich Benz* gedane verzoek, ter kennisse der Ingezetenen, inzonderheid van de bewoners der huizen staande naast de op te rigtene *Geweermakerij*, om in geval iemand zou vermeenen zich daartegen te moeten verzetten, alsdan zijne redenen van bezwaar, binnen veertien dagen na dato, aan Burgemeester en Wethouders schriftelijk in te leveren.

En zal deze op de gebruikelijke wijze worden afgekondigd en aangeplakt.

BREDA, den 14. September 1843.

DE ROY, vt.

Ter ordonnantie van dezelven,

De Secretaris der Stad,

H. W. SCHAUIKES.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 14den September.

Eergisteren zijn de hertog en hertogin van *Nemours* van hunne reis door Bretagne op het kasteel der Tuilerien teruggekeerd. Volgens de legitimistische bladen heeft de oude adel en de geestelijkheid in de westelijke departementen den hertog met de grootste koelheid ontvangen; die zich daarover zeer [illegible]. Binnen kort zullen de hertog en de hertogin naar Lyon vertrekken, om de wapenoefeningen van de in een kamp vereenigde troepen bij te wonen.

— Men spreekt van eene nieuwe leening van 150 millioenen fr., die in de maanden October of November aanstaande zou worden geopend.

— Volgens berigten uit Algerie rustte zich te Medeah eene talrijke kolonne voor de herfst-expeditie toe, die denkelijk zeer ver uitgestrekt zal worden. De beroemde schilder *Horace Vernet* was te Algiers gearriveerd.

— Het fransche station in de chinesche wateren zal zamengesteld zijn uit de fregatschepen *Cleopatra* en *Syrène*, beide van 52 stukken, de korvetten *la Sabine* en *l'Alcmène*, ieder van 30, en de *Victorieuse*, van 24 stukken.

Het vertrek van den nieuw benoemden franschen gezant in China, de heer *Lagrenée*, is reeds sedert twee maanden bepaald en groote toebereidselen zijn er voor gemaakt; intusschen verbreidt zich nu sedert eenige dagen het gerucht, dat de zending zou uitgesteld zijn, tot men de tijding heeft ontvangen dat de keizer van China het traktaat van Ningpo bekrachtigd heeft. Men begint namelijk twijfel te voeden of het den keizer wel ernst is met de bekrachtiging van het traktaat, en te gelooven dat hij na lang dralen welligt weigeren zal; dan zeker zou de oorlog tusschen Engeland en China op nieuw uitbarsten, en het noodeloos zijn van hier een gezantschap te zenden, om onderhandelingen te openen tot het bekomen van gelijke regten, die niet meer erkend werden.

— Blijkens de jongste berigten van de spaansche grenzen is de opstand te Barcelona nog steeds niet gedempt. Aangaande de gebeurtenissen aldaar weet men echter weinig meer dan de schrale, dikwijls onduidelijke telegraphische berigten mededeelen. Het *Journal des Debats* geeft wel is waar heden een aantal bijzondere berigten, doch die gaan slechts tot den 7den, terwijl uit het jongste telegraphische berigt van den 10den blijkt, dat er toen nog niet veel verandering in den stand van zaken gekomen was. Luidens het overzigt van genoemd blad zijn de opstandelingen den 4den begonnen [illegible] geschutvuur te openen tegen het zuidelijk van de stad gelegen fort Barcelonetta, waar de troepen van het gouvernement in der haast batterijen hebben moeten opwerpen, om dat vuur te beantwoorden; ook aan de zijde der citadel donderde het geschut om de troepen te dwingen binnen dezelve de wijk te nemen. De volgende dagen heeft het geschut- en geweervuur van weêrszijden op beide punten, voorts aan den zeekant en aan de poort el Angel voortgeduurd, maar den 7den het fort Montjuich eenen nieuwen kommandant bekomen hebbende, heeft het geschut van dit fort de batterijen der opstandelingen gedemonteerd, en hebben de vrijbataillons sedert slechts eene onbeduidende fusillade kunnen onderhouden. Barcelonetta aan de zeezijde en de poort el Angel aan de landzijde zijn in handen der troepen van het gouvernement gebleven. De nationale garde van Barcelona, schoon 10,000 man sterk, heeft aan dit alles geen deel genomen, en schijnt toe te laten, dat een 1200tal lieden van de allerlaagste klasse met eenige heethoofden de stad in rep en roer houden; bijna 100,000 inwoners hebben haar verlaten, de winkels en werkplaatsen zijn gesloten, alle bezigheden gestaakt, de haven is ledig, daar alle schepen de wijk genomen hebben, terwijl de taal van het opgeworpen bewind, zoo in proclamatiën als in de bladen, in hevigheid te boven gaat al wat men vroeger ooit gehoord heeft.

— De laatste telegraphische depêche, gisteren avond door den *Messager* medegedeeld, is van den volgenden inhoud:

Perpignan, 12 *September*.

» *Ametler* is den 10den te Barcelona binnengetrokken met 2 bataillons van vrijkorpsen en 300 soldaten van de geregelde troepen; de [illegible] geregelde troepen hebben hem verlaten, toen hij hun zijn voornemen kenbaar maakte. Een bataillon is naar Montjuich getrokken; anderen zijn naar Molins-del-Rey teruggetrokken; een gedeelte heeft zich ter beschikking van den kapitein-generaal gesteld; andere eindelijk hebben verlangd ontbonden te worden.

» 1500 miliciens der verschillende districten van Katalonie, die aan de oproeping van *Prim* beantwoord hebben, zijn den 10den voor Barcelona gekomen."

Hoe onbepaald deze depêche ook weder is, kan men er toch uit zien, dat de troepen van *Ametler*, op wier komst de opstandelingen reeds lang gerekend hadden, daar derzelver chef hunne partij zou toegedaan zijn, eindelijk voor de stad aangekomen zijn, dat een gedeelte aan de uitnoodiging van den bevelhebber voldaan heeft en ter hulp der opstandelingen binnen de stad getrokken is, terwijl de overige troepen ieder zijn weg ingeslagen is, naar de verschillende gezindheid der onderscheidene kommandanten.

— Nog een ander telegraphisch berigt uit Bayonne van den 12den meldt, dat de hoofdstad Madrid den 10den rustig was, en dat de luit.-kolonel *Colenge*, secretaris van den minister van oorlog, in den nacht van den 8sten op den 9den naar Barcelona vertrokken is, met instructien van het gouvernement.

— Ter beurze van heden (*14 September*) waren genoteerd: 5 pCt. 121,30; 3 pCt. 82,10; Nap. r. 107,90; Spanje 26⅝; Ned. 2½ pCt. [illegible]; Rom. L. 106¾.

BELGIE.

BRUSSEL, den 15den September.

Eergisteren namiddag ten twee ure is het britsche koningsjagt *the Victoria and Albert* ter reede van Ostende aangekomen en is de koningin *Victoria* met haren gemaal, onder het gebulder van het geschut en het aanheffen van het *God save the Queen* aan wal gestapt, zijnde de koning en koningin der Belgen haar in een landingsvaartuig te gemoet gegaan, en had de eerste ontmoeting aan boord van het britsche stoomjagt plaats, welke zeer hartelijk was.

Aan land gekomen, zijn de vorstelijke personen onder het gejuich der toegevloeide menigte, in eene opene met vier paarden bespannen calèche naar het paleis gereden. De koningin had den overtogt in zes uren gemaakt.

Lord *Seymour*, minister van Engeland in Belgie, die de koningin

te gemoet was gegaan, bevond zich aan boord van het koninklijk jagt, benevens den graaf *van Aberdeen* en den graaf *van Liverpool*, welke H. M. vergezellen. Bij het afzenden van het berigt waren de overige schepen der engelsche flotille in het gezigt.

Na de aankomst der koningin op het paleis hebben al de troepen, onder bevel van den generaal *Deys*, op de wapenplaats gedefileerd. Het is onmogelijk zich een denkbeeld van de menigte vreemdelingen te vormen, welke van alle kanten naar Ostende zijn toegestroomd. Alleen met het convooi, dat des morgens ten tien ure Brussel had verlaten, en ten vier ure Ostende bereikte, zijn meer dan twee duizend menschen aangekomen.

Na op het paleis kortelijk te hebben uitgerust, heeft de koningin *Victoria* met haren gemaal en de koning en koningin der Belgen en gevolg eene wandeling op den zeedijk gemaakt. Des avonds ten half acht was er diner op het stadhuis, van waar de vorstelijke personen ten half tien ure naar het paleis zijn teruggekeerd.

Donderdag zou besteed worden met het doen van togten of wandelingen in den omtrek; des middags moest er een groot feestmaal op het stadhuis zijn, des avonds zou er eene voorstelling in den schouwburg gegeven worden.

Te Gent, Brugge, Antwerpen en Brussel worden groote toebereidselen voor de ontvangst der koningin gemaakt. In eerstgemelde stad werd H. M. Zaturdag verwacht.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 16den September.

Op Woensdag ll. heeft alhier de jaarlijksche openbare prijsuitdeeling van de leerlingen van het Gymnasium plaats gehad. De verdienstelijke Rector, de Zeer Geleerde Heer *Th. Verwaijen*, opende de plegtigheid met eene sierlijke Latijnsche rede, ten betooge, dat het *eergevoel* bij jonge lieden door zoodanige onderscheiding op eene gepaste wijze mag worden opgewekt, opdat zij later, gelijk zoo vele der voortreffelijkste mannen, in de oude geschiedenis, en vooral in die van ons vaderland voorkomende, door een regtmatig eergevoel tot ware grootheid worden opgeleid.

Voorts gaf de Heer Rector te kennen, dat een der leerlingen, die, na al de scholen doorgeloopen te hebben, tot de Akademische lessen werden bevorderd, en wel degeen, aan wien de eerste prijs, alsmede die voor de wiskunde was ten deel gevallen, de voortreffelijke jongeling *F. J. A. Fles*, zich reeds naar zijne studiën had moeten begeven, en alzoo deze plegtigheid niet konde bijwonen; waarna de verdere gepromoveerden den kansel beklommen, sprekende de eene *J. T. Bosmans*, „over de groote verdiensten van *Pericles* jegens Athene," de andere, *C. R. H. van Lelyveld*, „over de vergevensgezindheid van *Camillus*." Beide droegen den lof weg van alle bevoegde beoordeelaars, zoo wel wegens de wijze, waarop zij hun onderwerp behandelden, als om de zuivere taal en gepaste voordragt.

Vervolgens werden de prijzen uitgereikt aan hen, die zich in de overige klassen hadden onderscheiden, als:

in de tweede klasse, aan *A. H. Kerstens*;

in de derde, aan *A. H. de Bruyn*, die tevens een laudis testimonium voor zijne vorderingen in de wiskunde ontving; terwijl gelijk testimonium, voor aangewende vlijt in de studie der oude talen, was toegekend aan *G. D. James*;

in de vierde, aan *C. J. de Lint*, die tegelijk eenen prijs voor de wiskunde behaalde; en

in de vijfde, de eerste prijs aan *A. G. Kleyn*, een tweede aan *S. Loke*.

Het laudis testimonium voor de geschiedenis was met het lot gewonnen door *F. J. A. Fles*, op *J. F. Bosmans*, *A. H. Kerstens* en *A. H. de Bruyn*.

Als gewoonlijk bragten de met prijzen begiftigden hunnen dank aan Heeren Curatoren in eenige Latijnsche dichtregelen, toe, die in 't algemeen met gepaste vrijmoedigheid werden uitgesproken; terwijl eindelijk de Heer Rector het woord nam, en zich in de Hollandsche taal, op den hartelijksten toon, tot zijne leerlingen wendde, om de bekroonden geluk te wenschen, allen tot voortdurende werkzaamheid aan te sporen, en vooral aan hen, die thans het Gymnasium zouden verlaten, de dure verpligtingen, welke zij in eenen nieuwen werkkring zullen te vervullen hebben, onder het oog te brengen.

Veilig kan men zeggen, dat deze plegtigheid, die door de muzijk van het Harmonie-Gezelschap werd opgeluisterd, bij alle aanwezigen, die in de hoogere opleiding der jeugd welmeenend belang stellen, eenen aangenamen indruk heeft achtergelaten; dat den bekwamen en ijverigen man, onder wiens leiding het onderwijs in de klassieke letterkunde binnen deze stad is geplaatst, door velen innige dank werd toegebragt; en dat voor het behoud en den bloei der instelling, aan welke hij met zoo goed gevolg al zijne krachten wijdt, de hartelijkste wenschen werden geuit.

— In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van Donderdag ll. is ingekomen eene missive van Z. Exc. den Minister van binnenlandsche zaken, ten geleide van een afschrift van de op den 20sten Mei ll. te Antwerpen tusschen de Nederlandsche en Belgische commissarissen gesloten verdragen.

Daarop heeft de centrale afdeeling verslag uitgebragt op het ontwerp betrekkelijk het speciaal fonds voor de gevangenissen, over welk ontwerp de beraadslagingen worden bepaald op aanstaanden Maandag.

Vervolgens werd verslag op eenige verzoekschriften uitgebragt en de zitting daarop tot Vrijdag verdaagd.

— In de zitting der kamer van gisteren heeft de centrale sectie haar algemeen verslag uitgebragt over het ontwerp van wet, houdende nadere bepalingen nopens de regterlijke organisatie. Over dit ontwerp worden de beraadslagingen bepaald insgelijks op aanstaanden Maandag, na afloop van die over de voordragt ten aanzien van het fonds der gevangenissen.

Een verzoekschrift uit Assen, tegen de opheffing van het provinciaal geregtshof van Drenthe, wordt naar de commissie ad hoc verzonden.

Daarna worden de beraadslagingen geopend over het ontwerp van wet wegens het regt van zegel.

De heer *van Goltstein* zeide, dat het hem aangenaam was te verklaren dat het ontwerp in vele opzigten gunstig was; er was echter eene bepaling, welke hem de wet onaannemelijk deed voorkomen, het was namelijk het regt dat aan den Koning verleend wordt om kwijtschelding van het zegel te verleenen; hij zou daarom dan ook tegen de wet stemmen. — De heer *Modderman* erkent mede dat er vele en aanzienlijke verbeteringen in het ontwerp zijn opgenomen; doch ook hij heeft twee hoofdbezwaren, die hem beletten zijne goedkeuring aan het ontwerp te geven. Vooreerst gelooft hij dat de belasting te hoog is opgevoerd, ten andere kan hij de wijs van procederen tot invordering van regten en boeten niet goedkeuren. — De heer *van Rijckevorsel* vermeent, dat het regt van zegel niet te drukkend mag gesteld worden voor handel en nijverheid, en oordeelt dat sommige bepalingen der wet daarmede niet zeer overeenkomen; hij zou de inlichtingen der ministers afwachten. — Nog onderscheidene sprekers hebben vervolgens het woord gevoerd.

Zijne Exc. de Minister van Finantien heeft de eerste gelegenheid, die zich aanbood, bij de hand genomen, om de gedragslijn bloot te leggen, die hij voornemens is ten aanzien van 's Rijks finantien te volgen. Orde, eenvoudigheid, openbaarheid, en waarheid, in alles wat de geldmiddelen van den Staat betreft. Zoo veel mogelijk spaarzaamheid in de uitgaven. Het daarstellen van een evenwigt tusschen de ontvangsten en uitgaven. Verevening van den achterstand, Opheffing of wettelijke regeling van alle bestaande Rijks-fondsen. Het is de verwezenlijking van dit alles, die zijne Exc. zich ten doel gesteld heeft. De Minister wenscht ook tot eene vermindering van lasten te kunnen geraken. De toestand echter waarin Zijne Exc., bij de aanvaarding zijner betrekking, de geldmiddelen van den Staat heeft gevonden, maakt eene verhooging van lasten onvermijdelijk. Hij zal trachten de uit te schrijven belastingen, voor zoo veel mogelijk, in verhouding te brengen met het vermogen der belastingschuldigen. Zijne Exc. hoopt, door het stipt in het oog houden dezer gedragslijn, het vertrouwen der Kamer te zullen verwerven, en dat, door de medewerking der Kamer tot de tot dat einde aan te bieden voorstellen, hij in staat zal zijn vele moeijelijkheden uit den weg te ruimen, die zich mogten hebben voorgedaan.

De Minister treedt daarop in eene ontwikkeling van het min drukkende van het zegel; en toont de behoefte aan, die er sedert lang aan eene nieuwe wetgeving op dat stuk bestaan heeft. Bij het vervaardigen daarvan heeft de Regering tevens gemeend, de belangen der schatkist, zoo veel mogelijk, in het oog te moeten houden. De Minister is vervolgens in eene wederlegging getreden der voornaamste bedenkingen, die tegen het wetsontwerp zijn in het midden gebragt. Zijne Exc. beschouwde de voordragt geenszins in strijd met de Grondwet, maar meende, dat zij door art. 67 allezins werd gewettigd. Hij meende dat het onvermijdelijk was, dat aan de Uitvoerende Magt in sommige gevallen het regt wierd voorbehouden, om dispensatiën te mogen verleenen. Zijne Exc. gaf te kennen, dat het wel nooit de bedoeling kan zijn, dat geregtelijke acten op zegels van 50 centen zouden worden gesteld, en hij verbond zich om, indien de wet mogt worden daargesteld, en hare woorden dienaangaande eenigen twijfel mogten overlaten, alsdan instructien aan de ambtenaren in dien zin te geven. Wat aangaat de koopmansboeken, die op grond van de wet gehouden worden, deze zullen niet aan eenig zegelregt worden onderworpen, doch de verdere boeken, die er mogten gehouden worden, zijn, als huisselijke papieren beschouwd, aan het zegelregt onderhevig, wanneer die boeken in regten zouden moeten worden voorgebragt. Na verdediging van de hoog opgevoerde boeten, die op de overtredingen gesteld zijn, uit de Minister den wensch, dat, door de medewerking der Kamer, eene wet tot stand zal worden gebragt, waardoor in eene sedert geruimen tijd bestaan hebbende behoefte zal worden voorzien.

Ter stemming overgegaan zijnde, is het ontwerp met eene meerderheid van 47 tegen 7 stemmen aangenomen.

Tegen hebben gestemd de heeren *van Goltstein*, *Mutsaers*, *Verwey-Mejan*, *Warin*, *Romme*, *Madderman* en *van Rechteren*.

Daarna wordt de Vergadering tot aanstaanden Maandag gescheiden.

— De centrale afdeeling heeft thans haar algemeen verslag opgemaakt nopens de tweejarige staatsbegrooting, over 1844 en 1845, zoo als die laatstelijk is gewijzigd.

Bij de overweging in de afdeelingen der Kamer van de gewijzigde begrootingswetten, hebben de leden verklaard, de antwoorden der Regering over het algemeen voor notificatie aan te nemen, en zich alzoo te willen bepalen tot de mededeeling hunner nadere bedenkingen omtrent enkele meer belangrijke punten, zonder dat evenwel uit hun stilzwijgen omtrent al de overige moest worden afgeleid, dat zij zich met de wijs van beschouwen der Regering te dien opzigte, of met de door haar te geven inlichtingen, hadden kunnen vereenigen en tevreden stellen. Zij wilden zich derhalve voorbehouden hebben, om, dit geraden oordeelende, hunne meening ten aanzien van sommige dier punten bij de algemeene beraadslaging nader te ontwikkelen.

De groote meerderheid der leden heeft voorts betuigd, met genoegen ontwaar te zijn geworden, dat de Regering, getrouw aan hare toezegging, aanzienlijke verminderingen op het eindcijfer der begrooting heeft voorgedragen, waarin men het bewijs had meenen te zien, dat thans meer dan vroeger bij de Regering de geneigdheid zich heeft geopenbaard, om 's lands uitgaven in te krimpen. Vele leden intusschen waren van gevoelen, dat niet genoeg is bezuinigd en dat er nog op de meeste hoofdstukken een aantal posten van uitgaaf gevonden worden, welke zonder benadeeling van de dienst, zeer wel voor vermindering vatbaar schenen te zijn.

In het algemeen is ten aanzien van de voorgedragen besparingen door zeer vele leden opgemerkt, dat men niet altoos bezuinigd heeft op die uitgaven, waarop dit het best had kunnen geschieden. Het had toch de aandacht getrokken, dat de verminderingen op sommige hoofdstukken bijna uitsluitend het *materieel* betreffen en niet verkregen zullen kunnen worden, dan met ter zijdestelling van hoogst nuttige en wenschelijke werken.

Bij het doorloopen van de thans gewijzigde begrooting, had men ook vele bewijzen aangetroffen, dat de Regering nog steeds eenigzins huiverig is, om met vasten tred op den weg van vereenvoudiging en bezuiniging voort te gaan, en dat zij daarbij ook niet altoos op de meest doelmatige wijs te werk gaat. Men heeft te dien aanzien onder anderen verwezen naar het hoofdstuk voor het Departement van Buitenlandsche zaken, bij hetwelk men wel de betrekking van attaché bij twee der aanzienlijkste gezantschappen heeft afgeschaft, maar tevens voor de titularissen een wachtgeld tot het volle bedrag van hunne bezoldiging heeft aangevraagd, door welken maatregel alzoo geene andere uitkomst zal verkregen worden, dan dat men zich nuttelijk van de dienst dier ambtenaren zal verstoken hebben.

Overigens heeft men bij het laatste onderzoek in de afdeelingen op nieuw aangedrongen op de regeling en afdoening van onderscheidene zaken, welke men achtte in regtstreeksch verband te staan met de begrooting: zoo als de zaak betrekkelijk het aandeel dat Luxemburg in de nationale schuld behoort te dragen, die rakende de domeinen van Prins *Frederik* der Nederlanden, de vereffening der betaalde som aan de Agnaten van het *Huis van Nassau*, en de regularisatie van de uitgaven op den bekenden staat *B* vermeld. Men verklaarde niet te begrijpen, waarom de regeling dezer aangelegenheden al telkens werd verschoven, en meende dat het reeds meer dan tijd is, dat aan de vroeger gedane toezeggingen dienaangaande door de Regering gevolgd worde gegeven. Ook op de zaak der pensioenen is men teruggekomen; bij welke gelegenheid onderscheidene leden de vrees hebben geüit, waarvoor zij in het antwoord op dit punt aanleiding hadden gevonden, dat de wettelijke regeling van het onderwerp der pensioenen onbepaald zou worden uitgesteld, hetgeen in geenen deele strooken zou met de veelmaals gebleken wijs van denken van de meerderheid der Staten-Generaal.

Er is voorts door de groote meerderheid wederom aangedrongen op eene meer volledige openlegging van den toestand van 's lands finantien, waartoe men, zoo mogelijk, nog voor de opening der beraadslagingen over de begrootingswetten, van de Regering zou verlangen te ontvangen eene eenvoudige, maar duidelijke opgaaf van den Staat onzer geldmiddelen, mitsgaders van den stand van 's Rijks kas op een bepaald tijdstip, bij voorbeeld op 1°. Januarij of 1°. Julij dezes jaars, met aanduiding van het gebruik der genegotieerde 18 milliöen voor den oudsten achterstand en van de uitgegeven schatkistbiljetten.

Ook heeft men verlangd eenige inlichting te bekomen ten aanzien der genoegzaamheid van de geldmiddelen voor 1843, en zoo het mogt kunnen worden berekend, dat door de toegestane middelen niet in de behoeften van dat dienstjaar zal kunnen voorzien worden, alsdan zou men wenschen eene opgave te bekomen van het bedrag, waarop het vermoedelijk tekort bij approximatie kan worden geraamd. Voorts is bij deze gelegenheid op nieuw het gevoelen ontwikkeld, dat er eene scherpe afscheidingslijn behoorde getrokken te worden tusschen het verledene en het tegenwoordige, waartoe de liquidatie en opruiming zoo veel mogelijk van alle speciale fondsen vóór alles in aanmerking behoorde te komen, ten einde langs dien weg alle verborgen tekorten, welke nog mogten bestaan, mogen ontdekt en het bedrag daarvan op 's Rijks achterstand overgebragt kunne worden.

Met betrekking tot den vorm, waarin de verschillende hoofdstukken der begrooting thans vervat zijn, hebben vele leden verklaard bij hunne vroeger medegedeelde bedenkingen te moeten blijven volharden. Die leden meenden: althans niet te kunnen goedkeuren, dat in een zelfde artikel allerlei vreemdsoortige onderwerpen waren vereenigd en zamengevoegd, hetgeen hunnes inziens ten gevolge zou hebben, dat de contrôle bemoeijelijkt en gehandeld zal worden in strijd met het ware doel en de strekking van voorz. 23ste artikel der instructie voor de Rekenkamer.

Bij deze zelfde gelegenheid hebben eenige leden gevraagd, of er geene maatregelen zouden behooren genomen te worden, tot opheffing van de moeijelijkheden, welke in de toepassing van de instructie der Rekenkamer schijnen ondervonden te worden, en welker voortdurend bestaan eene oorzaak zou kunnen worden van gestadige botsingen tusschen de Regering en dat collegie. Men wenscht hierop de aandacht der Regering gevestigd te hebben, en vermeent in bedenking te moeten geven, of niet eene zoogenaamde rekenwet het geschikte middel zou zijn, om alle moeijelijkheden voor het vervolg te doen ophouden.

Bij de antwoorden op de bijzondere bedenkingen merkt men het volgende op: Het antwoord der Regering op de bedenkingen nopens de akademie te Delft heeft de groote meerderheid in geenen deele bevredigd. Die meerderheid toch bleef van gevoelen, dat voorzeide akademie niet anders kan beschouwd worden, dan als eene Rijksinstelling, uit aanmerking eensdeels, dat dezelve door den Minister van Binnenlandsche Zaken beheerd wordt, en dat aan het hoofd van dezelve personen geplaatst zijn, die voor andere betrekkingen uit 's Rijks kas bezoldigd worden; anderdeels, omdat die akademie is ondersteund uit een Rijks-fonds en voor een gedeelte althans uit bijdragen uit de Oostindische geldmiddelen, en dus uit 's lands penningen wordt bekostigd. Die meerderheid meende dienvolgens, dat de akademie te Delft als geheel gelijksoortige inrigting moet beschouwd worden met de akademie te Breda en het maritiem instituut te Medemblik, en zij bleef derhalve met nadruk aandringen, dat de kosten van de akademie, zoo wel als de inkomsten, bij de wet geregeld en bestemd zullen worden.

Nopens het hoofdstuk omtrent Oorlog hebben de leden algemeen verklaard, met genoegen te hebben bespeurd, dat de Regering, gevolg gevende aan den geüiten wensch der Staten-Generaal, eene poging heeft aangewend, om op de uitgaven voor dat Departement aanzienlijke bezuinigingen tot stand te brengen. De groote meerderheid wilde dan ook gaarne toestemmen, dat zij de verkregene uitkomsten voor belangrijk houdt, en dat, ten gevolge van de wijzigingen, welke de aanvankelijk ingediende begrooting heeft ondergaan, vele van de daartegen ingebragte en in het voorloopig verslag opgenomen bedenkingen zijn komen te vervallen. Die meerderheid had ook met welgevallen opgemerkt, dat bij dit departement op eene stelselmatige wijs en naar vaste beginselen is bezuinigd; zij zou wenschen, dat op den ingeslagen weg verder mogt worden voortgegaan, en dat het voorbeeld bij dit departement gegeven ook bij de overige departementen gevolgd mogt worden.

Desniettemin heeft de aard der tot stand gebragte of voorbereide besparingen aan vele leden stof tot gewigtige bedenkingen gegeven. Men achtte het toch bedenkelijk, dat die besparingen voor zulk een groot gedeelte alleen het personeel hebben getroffen; terwijl het beginsel, om in vredestijd zoo vele officieren in de kracht van hun leven op pensioen te stellen, liever dan hen tijdelijk op non-activiteit te brengen, ten einde ze bij voorkomende vacatures weder te doen invallen, ook door vele leden met nadruk is bestreden. Die leden meenden, dat aan de uitvallende officieren een wachtgeld zou behooren te worden toegekend, tot dat de gelegenheid, om weder geplaatst te worden, zich voor hen zou opdoen.

Hoezeer de voorstaande beschouwing geenszins door de groote meerderheid der Kamer is gedeeld, heeft zij nogtans de meening te kennen gegeven, dat er op onderscheidene andere posten van dit hoofdstuk doelmatige besparingen hadden kunnen verkregen worden, waardoor de maatregel van het op pensioen stellen van officieren misschien eenigzins op eene minder ruime schaal had behoeven te zijn toegepast.

Eindelijk werd ook door vele leden het gevoelen aan den dag gelegd, dat het materieel van de genie en artillerie veel te kostbaar en voor de behoeften van eenen kleinen Staat te uitgebreid is; terwijl men daarbij niet uit het oog verloren wilde hebben, dat er steeds eene overhelling bestaat, om de uitgaven wegens die onderwerpen meer en meer op te voeren, waartegen mitsdien van de zijde van het hoofdbestuur met kracht behoort gewaakt te worden.

— Tevens heeft de centrale afdeeling opgemaakt het verslag omtrent *de wet op de middelen*.

Bij het jongste onderzoek der afdeelingen hebben de leden eenstemmig verklaard, dat de thans aangebodene raming, hunnes inziens, meer voldoende en aannemelijk is voorgekomen, dan de vroeger ingediende, welke meer gunstige beoordeeling men evenwel verlangt dat worde opgevat, onverminderd eens ieders meening omtrent de voorgestelde nieuwe of verhoogde belastingsmiddelen.

Men heeft echter niet onopgemerkt gelaten, dat, niettegenstaande die verhooging en vermeerdering van belastingsmiddelen, de onderhavige raming van de Rijksinkomsten nog niet kan geacht worden eene volkomene balans daar te stellen, met de begrooting van de Rijksuitgaven. Deze laatsten toch, om de begrooting volledig te doen zijn, behooren vermeerderd te worden met de som voor aflossing van schuld, thans *voor memorie* uitgetrokken, doch waarop bij den post [illegible] renten is gerekend, en voorts met de som voor onvoorziene uitgaven [illegible] gevraagd. Aan de andere zijde behoorde niet onder de middelen [illegible]

gebragt de opbrengst van te verkoopen goederen, waardoor in der daad 's Rijks kapitaal wordt gebruikt, om de gewone inkomsten te stijven. Uit een en ander volgt alzoo, dat de uitgaven niet volkomen door de middelen zijn gedekt; eene uitkomst, welke aan vele leden bij vernieuwing aanleiding heeft gegeven, om ten ernstigste bij de Regering op meerdere inkrimping der uitgaven en vereenvoudiging van het staatsbestuur aan te dringen.

Nopens het batig slot der Oostindische geldmiddelen wordt het volgende gezegd: « Aan het slot van de memorie van beantwoording wordt gezegd, dat, door bij de onderhavige ramingen voorloopig slechts te rekenen op een batig slot van *f* 2,000,000, *groote teleurstellingen onwaarschijnlijk worden*. Deze woorden hebben bij vele leden de vrees doen ontstaan, dat indien groote teleurstellingen al onwaarschijnlijk zijn, dan toch de waarschijnlijkheid, dat niet alle redelijke verwachtingen vervuld zullen worden, door de Regering niet kan ontkend worden. Die leden zouden alzoo begeeren den zin en de strekking dier woorden nader te zien opgehelderd. »

— Bij gelegenheid van het onderzoek in de Afdeelingen van de Tweede Kamer der voorgestelde belasting op de inkomsten van vaste goederen, renten en ambten is de wensch kenbaar gemaakt, dat de Regering eene conversie van schuld niet onbepaald moge hebben ter zijde gesteld. Men heeft het verlangen te kennen gegeven om te vernemen, welke plannen thans bij haar bestaan met opzigt tot de wettelijke regeling en afdoening van de zaak der Belgische inschrijvingen. Het hoofddenkbeeld, om slechts eene belasting op sommige inkomsten te leggen, werd door genoegzaam alle leden afgekeurd. Men beschouwde de voordragt, zoo als die is liggende, als onaannemelijk; drie andere middelen zijn ter sprake gekomen: 1°. de heffing van eene belasting van alle inkomsten zonder eenige uitzondering, waarvoor zich de groote meerderheid verklaard heeft; 2°. eene gedwongen geldleening tegen lage rente, en 3°. afbetaling van de schuld van de Nederlandsche Handel-Maatschappij en het aangaan met haar van eene nieuwe overeenkomst, om zich de vrije beschikking over de opbrengst der oostindische producten te verschaffen. De Centrale Afdeeling heeft opgemerkt dat, ofschoon de meerderheid er toe zou kunnen besluiten om mede te werken tot het daarstellen van buitengewone en bezwarende belastingen, ten einde langs dien weg het verbroken evenwigt tusschen ontvangsten en uitgaven te herstellen, zij echter uitdrukkelijk verklaard heeft aan die medewerking de voorwaarde te verbinden, dat vooraf op de begrooting der uitgaven bezuinigd zal wezen, wat daarvoor maar eenigzins vatbaar is; dat er voorts eene blootlegging van den staat onzer finantiën zal hebben plaats gehad, en eindelijk, dat er eene gestrenge afscheiding gemaakt zal zijn tusschen het verledene en het tegenwoordige, met opruiming en afdoening van alles wat slechts eenigzins opgeruimd en geliquideerd zal worden.

— De *Staats-Courant* behelst heden het volgend bulletin:

'*s* GRAVENHAGE, 15 *September*.

« Heden morgen werd, door het lossen van het geschut, aan de ingezetenen dezer residentie verkondigd, dat H. K. H. Mevrouw de Prinses *van Oranje* gelukkig van eenen Prins bevallen was. De ingezetenen hebben door het uitsteken van vlaggen van hunne deelneming in deze blijde gebeurtenis doen blijken.

Het volgende bulletin is uitgegeven:

Hare Koninklijke Hoogheid Mevrouw de Prinses *van Oranje*, is heden ten zes en een half ure gelukkig verlost van eenen Prins.

H. K. H. Mevrouw de Prinses en de jonge Prins bevinden zich welvarende.

's Gravenhage, 15 September 1843.

EVERARD, *Dr. Med.* TER WINKEL.

— Bij besluit van den 28sten Augustus 1843, n°. 55, is de 2de luitenant *G. H. Lambrechts*, van het 4de regement infanterie, benoemd tot 1sten luitenant zonder bezwaar der schatkist.

— Bij besluit van den 28sten Augustus 1843, n°. 56, is de officier van gezondheid der 2de klasse *J. A. van Bockhoven*, op deszelfs verzoek, eervol uit de dienst ontslagen.

— Bij besluit van den 4den September 1843, n°. 50, is op het daartoe door hem gedaan verzoek, aan den kapitein honorair *F. Duchastel*, tot dus ver toegevoegd aan Zijne Koninklijke Hoogheid Prins Frederik der Nederlanden, een eervol ontslag uit zijne betrekking verleend.

— Bij besluit van den 9den September 1843, n°. 44, is het pensioen verleend aan den kapitein-magazijnmeester der artillerie van de 1ste klasse *H. A. Piccardt*, bij de stapel- en constructie-magazijnen te Delft.

— Bij besluit van den 11den September 1843, n°. 49, is de 1ste luitenant zonder bezwaar der schatkist *J. Hintzen*, van het 1ste regement infanterie, in zijnen rang en ancienneteit overgeplaatst bij het leger in Oost-Indie.

— De *Staats-Courant* behelst een besluit, waarbij de bepalingen van het besluit van 16 Augustus 1824, betreffende de kerkbesturen en kerkelijke administratiën, ook worden toegepast op de Seminaria of kweekscholen tot opleiding van kerkleeraars van bestaande godsdienstige genootschappen. De bepaling van het tegenwoordig besluit luidt als volgt:

Hebben goedgevonden en verstaan te verklaren, dat de administratien der hierboven bedoelde Seminaria, even min als eenig ander kerkbestuur of kerkelijke administratie, de bevoegdheid bezitten, om daden of burgerlijke handelingen, welke de palen van eenvoudig beheer te buiten gaan, te verrigten, zonder daartoe alvorens Onze toestemming, of die van de daartoe, bij de bestaande verordeningen, aangewezen of bevoegd verklaarde magten te hebben gevraagd en verkregen, en dat mitsdien ook de bepalingen in het Koninklijk besluit van den 16den Augustus 1824 (*Staatsblad* n°. 45) vervat, op die Seminaria en derzelver beheervoerders van toepassing zijn.

190ste KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

VIJFDE KLASSE.

14e Trekking. N°s. 12501, 5731, 3632, ieder *f* 1000.
15e — N°. 19174, *f* 5000; N°. 7604, *f* 1500.
16e — N°. 12269, *f* 2500; N°. 19369 en 22242, ieder *f* 1500; N°s. 21474, 3265, 6031, ieder *f* 1000.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (15 *September*) werden omgezet: Ned. 2½ pCt. 53¼, 5/16, ¼; dito 5 pCt. 100 drie zest.; Syndic. 4½ pCt. 93 elf zest., ⅝; Handelm. 132⅝, ⅞, ¾; O. Indie 5 pCt. 99⅝, negen zest.; Ardoins 17 drie achtste, 5/16, drie achtste; dito coupon 18⅝; 3 pCt. 26, een zest.; Portug. te L. 2½ pCt. 43 elf zest., dert. zest.; Braz. 77½.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.